

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Proteus ofte Minne-beelden verandert in Sinne-beelden

Cats, Jacob

Rotterdam, 1627

XXXI. Tibi mors, mihi vita

urn:nbn:de:bsz:31-101049

TIBI MORS, MIHI VITA.
XXXI,

AVSON. **H**anc volo, qua non vult, illam, qua vult, ego nelo:
Hanc amo, qui me odit: contra hanc, qua me amat, odi.

OVID. AMO. **Q**uod licet ingratum est, quod non licet acrius urit:
ELEG. 19. Quod sequitur fugio, quod fugit, ipse sequor.

DAs

Dat hier verstickt, daer verquickt.

HOe vreemt speelt Venus wicht by-na in alle menschē!
 Al vvat my niet en vvil dat plach ick eer te vvenschē;
 Els loopt het puytjen na, dat veerdich henen vliet,
 En die haer altijt volgt en vvil de kleuter niet:
 Sy grijpt het beesjen op, en siet! het moeder sterven,
 En ick, die hierom bidt, en kan het niet vervverven.
 Ey geeft ons, soete min, dat yeder een behaeght,
 Geeft daer een vuyle poel, en hier een schoone maegt.

Tibi mors, mihi vita.

L*Udis in humanis, lascive Cupido, medullis;
 Arbitrium propriū nullus amoris habet.
 Nos quod amat, fugimus; quod nos fugit, istud amamus:
 Dura proco, ranam sponte puella fovet.
 Triste gelu domine mihi mors, tibi, rana, calores:
 Mors tua, vita mihi: mors mea, vita tibi.
 Te iuvat ora lacu, me virginis ore rigari;
 Ergo tibi cedant stagna, puella mihi.*

A l'un support a l'autre la mort.

CE que n'est que douleur au corps de la grenouille,
 Gentile Margotton, me doucement chatouille:
 Prens moy pour ton mignon: c'est caresser en vain
 Vn tel qui n'a plaisir en ta courtoise main.

Onder

VAn vvaer, ô teere maeght, van vvaer ſoo looſe treken?
 Waer is u goede trou, u ſoeten aert gevveken?
 Ghy biet dit cleyne dier u vrientschap ſo het ſchijnt,
 Maer 'kſie hoe dat het beeft door uvve jonſt verdvvijnt.
 Geen hont bijt eer hy baſt; gheen huys valt ſonder kraken;
 Waer druypte ſonder vvolc oyt regen op de daken?
 'T is anders metten menſch. Hoe ſeer hy yemant groet,
 'T is dicmael enckel moort al vvat ſijn herte broet.

Inimicus amicum ſimulans, inimiciſſimus.

V*Na ſo vet que necatque manus, num virginis hoc eſt?*
Perfida ſit, fidei qua modo pignus erat?
Prævia ſunt flammæ, ſunt prævia ſigna ruine,
Ante nec offendit, quàm latret, ore canis.
At perimit, dum mulcet homo, ridendo minatur;
Blanda ſalutantis dextera, virus habet.
Quis vigil, aut ſapiens humana pericula vitet,
Cum nullam hic faciunt prævia ſigna fidem?

Le pire tour, ſoubz pretext d'amour.

CRuelle doucement tu couves la grenouïlle,
 Mais ceſte traïſtre main d'un meurtre, las! te ſouïlle.
 O l'homme malruſé! en tout qu'il faiçt il ment,
 Menace quand il rit, & tue en careſſant.

INL

INIMICVS AMICVM SIMVLANS, INIMICISSIMVS.

Fraus illa longè acerrima & maximè nocua, qua bona fidei aut amicitiae specie sese insinuat: Multos ea perdidit olim & nunc exemplorumque plena omnia. Illud insigne, apud Guicciardinum Petri Medici, inquam, simulatione & actu Alexandri sexti misere circumscripti, de quo hoc tantum dicam, cum eodem auctore, & ipsis verbis; era nato commune proverbio, nella corte di roma, ch'il papa non faceva mai quello che diceva, & il Valentino non diceva mai che faceva. *Periculosum me hercule! genus hominum, natum exitio generis humani. Audacter Machiavellus, in seculi dedecus, si vede per experientia (inquit) ne nostri tempi, principi haver fatto grand cose, chi della fede hanno tenuto poco conto, & chi hanno saputo con astutia aggirare i cervelli de gli homini, & a quello, chi ha saputo meglio usare la volpe, è meglio successo. Falleris Machiavelle. Platonè audiamus qui fidem fundamentū societatis humanae, perfidiam verò eiusdem pestem esse dixit; & Ciceronem, majores eū qui socium sefellisset, inquit ille, in virorū bonorum numero, habendum non putarunt.*

T'Is 't alderschadelijckste bedroch dat onder het decksel van vrient-schap weet in te sluypen. 'T vergif is aen niemandt beter in te gheven, als aen die ghene die het selve voor een genees-dranc aennemen. Van openbare vyanden is te wachtē, maer wat raet tegens dese, die met een gedachte van vrient-schap vermoont, ons aencomen? 'twas licht voor Alexander de seste paus wesende, en vrient-schap veynsende, Pieter de Medicis te bedrieghen, sonderlinghe dewyle van hem geschreven wert, dat hy noyt en dede, 't gene dat hy seyde, en van den Valentiner, dat hy noyt en seyde, 't ghene hy dede. Dit is een forchelijcken hoop, gheboren tot verderf van't menschelijck gheslachte: en evenwel derf Machiavel wel seggen, dat de princen van synen tijdt, die door veynsen aen andere het hoofd hebben weten te verbinden, best gevaren zijn. 'Tis raes Machiavel. Hoe veel beter spreckt Plato! Trouwe (seydt hy) is 't grontstuck van't borgherlijck leven: maer het bedroch loont eyndelijck sijnen meester.

PLIN. LIB. 31. CAP. 2.

Periculosiores sunt fontes, qui lymphidis aquis blandientes, oculis tamen perniciem afferunt: minus formidandi qui ipsa specie testantur aquas esse fugiendas: ita difficilius vitantur mala, qua boni praetextu fallunt.

DIOG. LAËRT.

Nulle sunt occultiores insidiae, quam haec qua latent in simulatione officii, aut in aliquo necessitudinis nomine. Nam eum qui palam est adversarius, facile cavendo vitare potes. Trojanus equus idē sefellit, quia formā Minerva metitus est.

A a

IACOB.

IACOB. 1. 9.

*Een broeder die vernedert is, roeme in sijn hoocheyt; En die
rijcke is, roeme in sijn vernederinghe; want hy sal als
een bloeme des gras vergaen.*

EEn kicker in het werm sal inder haest verfticken,
Een kiecken in het werm sal inder haest verquicken;
Siet! als de gulde son doet haren ommeganck,
Een bloem geeft soeter reuck, een krengher vuyler stanck.
Soo God den boosen plaeght, hy sal den hemel trotsen,
En stijgen inde lucht, gelijk de steyle rotsen;
Als God den vromen straft, hy leyt hem in het stof:
Siet! dat den eenen doot, daer leeft een ander of.

Bonis, nil nisi bona.

S*f soveas, tepido crescet tibi pullus in ovo,
Squallida, si soveas, rana calore perit:
Mors rana calor est; pulloque, sovere, favere est;
Quod juvat hunc, illi tristia fata tulit,
Exitium peperit res prospera saepe nefandis,
Fausta Deum clamant fata favere piis:
Dum punis, Deus alme, malos, perit impia plebes;
Adjuvat, affligit dum tua dextra, bonos.*

ECCLESIASTE. s. s.

*Le cœur du sage cognoist le temps, & le moyen qu'on doit tenir. Car
en tout affaire il y a temps & moyen pour s'y conduire, autrement
mal sur mal tombe sur l'homme.*

QVi couve le pouffin le fauve, la grenouille
Jamais se trouve bien, si non, quant on la mouille:
Icy est bonne & la mortelle la chaleur.
Ce, dont le juste vit, mourir faict le pecheur.

BONIS,

*S*anis, ajunt medici, omnia sana. Bonis, ajunt Christiani, omnia bona. Si, ut nihil mali tibi eveniat cupis, ut nihil mali in te resideat, cura. Si ut omnia bona tibi contingant optes, ut ipse bonus sis, operam da. Non eo tamen hac referri velim, quasi Deus nihil nisi lata ac secunda piis immittere soleat: Sed potius quod Deum amantibus ac à Deo amatis omnia in bonum adjumento sint, ex sententia Paul. Rom. 8. 28. Leur maux (inquit Molinæus) leur devienent biens, leur pauvreté corporelle leur est une Deité spirituelle; leur bannissements leur sont fuites de monde; leurs esloignements des honneurs, leur est un aprochement de Dieu; leur ennemis sont leur medecins, & les obligent a craindre Dieu; les maladies corporelles, leur sont cures spirituelles; leur mort en fin leur est une entrée en la vie. *Finiamus ergo cum*

DEn ghesonden, seydt den medecijn, is alle dinck ghesont; den goeden, seydt den Christen, is alles goet. Die wil dat hem niet quaets over en kome, die maecke datter niet quaets in sijnen boesem en woone. Die wenscht dat hem niet als goet en soude bejeghenen, die draghe sorghe dat hy selfs al voren goet zy: Niet datmen hier door verstaen moet, dat den Godsaligen niet als voorspoet ende vermakelijckheyt van Gode toe wert gheschickt; maer veel eer dat alles, beyde goet en quaet, bitter en soet, den Godsalighen ten goede behulpich is, ende eyndelijck t'synen goede uytvalt, naer de troostelijcke leere Pauli Rom. 8. 28. Het quaet (seyt Molinæus) dat hun overkomt, ghewert hun tot goet, haer lichamelijcke armoe- de ghedijt haer tot gheestelijcken rijckdom: hun ballinckschappen tot affsonderinghe des werelts, t'assetten van haer staten, brenghet naerder tot Godt, hun vyanden zijn haer ghe- neefmeesters, en dryvense tot meerder vreesse Gods. De lichamelijcke siekten zijn hun geestelijcke ghenefinghen. Eynlijck, de doot selfs is hun een inganck tot het leven: Een en het selve vyer, seydt Augustinus, doet het gout blinken, en de stoppelen roocken; eenen vleghel morselt het stroo, en suyvert het kooren. Een en de selve straffe beproeft, en reynicht de Godsalighe: Verwoeft daerenteghens en verstroyt de goddeloose, &c.

August de Civit. Dei Lib. 41. Cap. 8. *S*icut in uno igne aurum rutilat & palea fumat, sub eadem tributa stipula somminuuntur, frumenta purgantur; nec ideo cum oleo amurca confunditur, quia eodem praeli pondere exprimitur: ita una eademque vis irruens bonos probat purificat, eliquat: malos damnat, vastat &

exterminat; unde in eadem afflictione mali Deum detestantur & blasphemant: boni autem precantur & laudant: tantum interest ne qualia, sed qualis quisque patiatur. Non pari modo exagitatum, & exhalat horribiliter caenum, & suaviter fragrat unguentum.